ANUL V. ARAD, Vineri 5 Februarie n. (23 Ianuarie v.) 1915. Nr. 18.

ABONAMENTUL:
Pe un an . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . 7.— „
Pe o lună . . 2.40 „
Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . 40.— franci.
Telefon pentru oraş şi interurban Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACŢIA şi ADMINISTRŢIA Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERŢIUNILE se primesc la administraţie. Mulţumite publice şi Loc deschis costă şirul 20 fil.

Manuscriptele nu se înapoiază.

Chestiunea Dunării.

— Conferinţa d-lui D. S. Neniţescu. —

Bucureşti, 2 Febr.

In sala clubului conservator, în faţa unei numeroase asistenţe, d. *D. S. Neniţescu,* fost ministru de industrie şi comerţ a vorbit despre chestiunea Dunărei, care tocmai în împrejurările de astăzi prezintă un interes de o deosebită însemnătate. Conferenţiarul a analizat în amănunţimi fazele prin cari a trecut această chestiune în diferite epoci. Foarte aplaudată, conferinţa a fost un studiu interesant şi atrăgător, căci dintre toate fluviile internaţionale, Dunărea, nu are încă o situaţie de drept internaţional public bine definită. Principiile navigaţiunei pe râurile cari străbat sau despart mai multe ţări s'au stabilit de congresul dela Viena din 1815.

Aceste principii au fost aplicate Dunărei la 1856 prin tractatul dela Paris. Navigaţiunea era liberă pe vremea Romanilor, cari considerau apele curgătoare ca lucruri comune întocmai ca aerul sau ca apele mărilor. Popririle silite, transbordarea mărfurilor şi a călătorilor, după cum se navigă în dreptul cutărui sau cutărui ţărm al râurilor, erau lucruri necunoscute pe vremea Romanilor. Aceste sunt creaţiuni ale dreptului feudal. Pe tot timpul feudalităţii fluviile nu mai sunt considerate ca *„res comunae"*, ci încetul cu încetul ele trec din domeniul public, în domeniul privat al seniorului feudal. In antichitate transbordarea mărfurilor şi a călătorilor de pe un vas pe altul, se făcea numai acolo unde apele fluviului erau mici şi din pricina cărora neputându-se naviga, mărfurile şi călătorii trebuiau transbordaţi pe vase mai mici. In veacul de mijloc lucrurile erau cu totul altfel. Pe aceste timpuri vasele trebuiau să se oprească la marginele fiecărei feude, provincie sau oraş liber, să transbordeze pe vasele proprietarului ţărmului şi să plătească atâtea taxe de navigaţiune pe câte ţinuturi ale diferiţilor proprietari treceau. Fluviile navigabile, aveau malurile pline de obstacole artificiale pentru a opri navele din drum. La marginea fiecărei feude erau posturi de funcţionari vamali şi lanţuri aruncate de-a curmezişul fluviilor, aşa că viaţa devenise foarte grea şi chiar imposibil de suportat, atunci când feudalitatea se desvoltase complect, adecă atunci când feudalul exercita toate drepturile regaliene: dreptul de a bate monedă, dreptul de a exercita puterea judecătorească, dreptul de a avea armată, dreptul de a percepe dări.

In contra acestor stări de lucruri s'au ridicat regii ajutaţi de orăşeni şi legitimaţi de jurişti. Această mişcare de reacţiune, contra zisei stări, începu sub Ludovic al XI şi s'a terminat sub Ludovic al XVI-lea. De această mişcare de centralizare a profitat şi chestia navigaţiunei pe fluvii. Sub Ludovic al XVI. apare un edict, care hotărăşte că fluviile sunt proprietatea particulară a regelui, în însăşi puterea titlului său de suveranitate.

Navigaţiunea pe fluviile interioare a profitat mult, căci fluviile având, în urma acestui edict, un singur proprietar plăteau o singură taxă de navigaţiune, iar popririle vaselor şi transbordările mărfurilor şi călătorilor se făcea numai acolo unde nevoile navigaţiunei le impunea.

Navigaţiunea, însă pe fluviile cari străbat sau despart mai multe ţări, rămăsese tot aşa de grea, ca mai înainte. In Germania, nu se recunoscuse proprietarului riveran, dreptul asupra fluviului. In fapt însă, proprietarii riverani exercitau aceleaşi drepturi ca în Franţa, iar puterea imperială, fiind slabă din cauza năzuinţelor de imperialism asupra Italiei şi din pricina luptelor religioase, nu s'a putut impune feudalităţei. In timpul revoluţiunei s'a emis principiul că navigaţiunea şi comerţul să fie libere pe râurile ce străbat sau despart mai multe ţări. Prima aplicaţiune s'a făcut în anul 1797 în congresul dela Reichstadt. La 1814 în urma înfrângerei lui Napoleon, la Waterloo, în tratatul de preliminări ale păcei s'a emis dorinţa de a se stabili regulile de navigaţiune asupra fluviilor internaţionale.

La 1815 a avut loc congresul din *Viena* care a hotărât că navigaţiunea va fi *liberă* sub raportul comerţului, că aceste fluvii internaţionale vor fi *sub privigherea unei comisiuni ai cărei membrii vor fi reprezentanţii statelor pe cari apele fluviilor le străbat sau le despart.*

Această comisiune, zisă a riveranilor, alcătueşte reglementele de navigaţie fluvială, cari sunt aplicate de fiecare stat riveran în apele sale; tot această comisiune indică lucrările de executare în apele şi pe malurile fluviului pentru a uşura navigaţia, cari lucrări şi ele se vor executa de fiecare stat riveran în apele sale.

M. Guyan.

Pentru nunta de argint a doi îndrăgostiţi.

E sigură de sine iubirea-adevărată.
In vorbă totdeauna *'şi cuprinde viitorul;*
Necunoscutul vieţii ca fulger i s'arată
Şi 'n ochii ei în clipa supremă 'şi poartă sborul.

Femeia e 'ndrăsneaţă: şi ca să-şi spuie dorul,
Ea inima 'şi apleacă spre inima-adorată, —
Lăsând pe zei, pe oameni şi legea lor, uitată,
Ca să se-unească sfântă 'ndrăsneală le dă-amorul.

Cu dragoste, în viaţă pornesc încrezători.
Dela 'nceput iubirea li-era nemuritoare:
O floare răsărită din sufletele lor.

Şi-adânc cum este cerul în multa lui splendoare,
Senin li-i viitorul. — Te 'ntreb, inima mea:
Să porţi aşa iubire, vreodată vei putea?

Trad. de **Alex. Mircea.**

Durerea unei mame.

— Nuvelă. —

(Urmare) (8)

Ciprian dormea somn greu, tulburat de vise nebănuite. Sufletul său îşi pierduse echilibrul şi era imposibil ca visul să nu-i arate lucruri extravagante, când cele mai împăcate inimi sunt răscolite de puterea aceasta, ce doarme nebănuită în noi, ca o fiară, care scormoneşte totul. Aglăiţa îl privi cum doarme şi observă o încreţitură adâncă a frunţei.

De sigur demonul nevăzut ce pândeşte în noi îi arata lucrurile sub deosebite aspecte, ca să-l înspăimânte.

Era imposibil ca vre-un text de lege ori plânsul unui nenorocit venit la bara justiţiei să-i fi tulburat cugetul, când sentimentul iubirei de tată îi stăpânia sufletul ca pe un prizonier. Mişu dormea obosit. Obrajii îmbujoraţi, se resimteau încă de oboseala jocului. Servitoarea dormea jos, fără să fi venit după ce a strâns masa, ca să ştie ce face Lorel.

Singură Aglăiţa rătăcea din cameră în cameră, sub lumina lămpei din cui, proectându-şi umbra jos, pe pereţi. Aştepta să vină de afară, de undeva, un vaer, ca să ştie ce suflet plânge ca al ei... Dincolo de geamuri, era o tăcere de moarte.

Aştepta zorile, când somnul o birui. Capul îi căzu pe masă, fără să simtă că e lemn, pleoapele i se apropiară şi adormi îndată, fără să deschidă ochii şi să observe lumea exterioară, pentru a revedea în vis. Realitatea se îngroapă în neant, deschizând poate şi pentru ea o altă lume. Oboseala însă destinde nervii, face ca sângele să curgă anormal şi împărăţia visului nu-ş arată mirajul celui ce a veghiat mult şi a visat treaz. Asemeni unei viori cu strune descordate, simţurile unui obosit nu vibrează şi nu amăgesc mintea trudită.

— Valeo.... ţipă prin somn Lorel, speriat parcă de fantoma unor vise urâte.

Aglăiţa tresări ca înfiorată de un curent electric.

— Ce-i mamă, ce-i puişorule? îl mângâie ea, apropiindu-se de pat.

Somnul îi peri ca prin farmec, ochii i se măriră, ca şi cum nu-i închisese. Se aşeză lângă Lorel, mustrându-se că a căzut biruită de somn.

— Mititelu mamei, cum a tresărit el... ce să aibă oare, se întreba ea tot mai îngrijorată.

Ochii i se măriră de groaza boalei, ce avea s'o descopere doctorul a doua zi. Se temea de răspunsul său sentenţios. Părea că se răzbună

Tratatul din Viena, deşi criticabil este însă foarte important şi trăeşte de aşa lungă vreme, din pricină că a împăcat principiul liberei navigaţiunei, cu principiul respectului suveranităţei teritoriale.

Inainte de 1815 şi după 1815 până la 1856, mai multe tratate s'au încheiat asupra navigaţiunei pe Dunăre între Austria şi Turcia; între Turcia şi Rusia şi Austria şi cu Rusia. Foarte important pentru noi este tratatul dela **1812** dintre Turcia şi Rusia, încheiat la **Bucureşti.** La 1812 Rusia răpind Moldovei, Basarabia, devine riverană pe braţul Chilia al Dunărei, dela gura Prutului, până la mare. La 1826, prin tratatul dela Akerman, Rusia dobândi şi braţul Sulina, iar la 1829 în urma tratatului dela A.-Gheorghe, astfel încât ea deveni stăpână pe întreaga deltă a Dunărei.

Dela această dată şi până la 1856, traficul pe Dunăre este scoborît atât de jos cum n'a fost niciodată. Cât timp braţul Sulina a fost sub suzeranitatea Sublimei Porţi, ea a întreţinut oarecari lucrări pentru a înlesni navigaţia pe acest braţ. Domnitorii Moldovei, principii **Dim. Sturdza** şi **Grigorie Ghica,** întrebuinţau şi ei unele lucrări sub privigherea pârcălabilor din Galaţi. Inainte de anul 1826 adâncimea apei în braţul Sulina era de 14 picioare, după 1826 Rusia n'a mai întrebuinţat nici o lucrare pe acest braţ lăsându-l a se înnisipi necontenit, aşa încât în anul 1853 adâncimea lui ajunsese la 2 metri şi 15 cm. Pe lângă aceasta Rusia instalase carantine în permanenţă la Sulina aşa încât călătorii erau supuşi la mari vexaţiuni, iar pentru a îngreuia şi mai tare navigaţiunea, mărfurile ce veneau pentru Moldova sau Valahia nu se desinfectau pe loc, la Sulina, ci le trimetea pentru desinfectare la Odesa. Prin acest procedeu **fretul** sau preţul navlului pentru mărfuri era dela Bosfor la Galaţi cu 22 lei, aur, la tonă mai scump decât Bosfor-Odesa, deşi distanţa dela Bosfor la Galaţi este aceeaş ca dela Bosfor la Odesa. Iată ce ne spune în această privinţă locotenent-general sir **John Stokes,** care la înfiinţarea comisiunei europene, avea în armata engleză gradul de maior şi care a fost delegatul Marei-Britanii în această comisiune dela 1856 la 1871:

„Comerţul era împiedecat, ne spune dânsul, de tot soiul de obstacole. Singurele vase cari puteau naviga, erau numai acelea de 150—300 butone marine sau 200 tone, şi chiar acestea, nu puteau trece totdeauna peste numeroasele bănci de nisip, ce erau pe fundul fluviului, şi peste banca de nisip din Marea-Neagră dela gura Sulinei, fără a fi nevoite să descarce în parte marfa lor, în alte vase mai mici sau în caice. Vasele mai mari, cari nu pot naviga fără lest, ridicau foarte încet cursul cotit al fluviului împinse câteodată de vânt, trase mai totdeauna la edec cu mare greutate, mai ales când vântul le bătea în faţă, ceeace era aproape inevitabil pe un fluviu atât de cotit. Pentru a ajunge la Galaţi sau la Brăila spre a se încărca cu cereale le trebuia adeseori săptămâni întregi. Unele vase se şi remorcau deşi pe atunci erau puţine remorchere şi cu un preţ foarte ridicat. Greutăţile la vale erau încă şi mai mari decât când mergeau la deal încărcate cu lest. Primăvara apele aveau o adâncime convenabilă navigaţiunei, toamna însă apele fiind în general mici, vasele se înămoleau de obişnuit în băncile de nisip şi trebuiau să stea acolo până ce venea alte vase să le descarce în parte. In porturile Sulinei, Tulcei, Galaţi şi Brăila, erau flotile întregi de asemenea vase, stăpânite şi conduse de mateloţi străini, cari nu preţuiau mai mult decât piraţii. De îndată ce un vas se înisipea, trebuiau să recurgă la aceşti mateloţi pentru a-l uşura.

Ei îl uşurau în adevăr, furând o bună parte din grâul ce li se încredinţa. Ei erau de obicei uniţi cu mateloţii acestei flotile de scăpare şi înisipeau vasele într'adins, chiar atunci când le era posibil s'o evite, dacă mănuiau cârma conştiinţios. Cele mai multe neorânduieli şi nenorociri se întâmplau la Sulina la eşirea în mare. Ajuns la Sulina, un vas trebuia mai întâi să se uşureze descărcând o parte din cuprins în alt vas, ca să nu se adâncească în apă mai mult de 2 m. 44 sau 8 picioare; trebuia apoi să aştepte un timp frumos împreună cu caicele ce se descărcase, pentru a se reîncărca apoi în mare. De îndată ce venea un vânt mai tare, caicele în cari se făcuse descărcarea uşurătoare, nu mai puteau fi ţinute în largul mării, deoarece nu erau ca în port,legate de cheu, ci trebuiau spre a nu se îneca, să fie iute aduse în fluviu, când foarte adesea ori se înecau cu marfă cu tot. Câte odată vasele din radă, cari se aflau sub ancoră erau împinse de vânt către coastă. In sfârşit cea mai mică nenorocire ce se putea întâmpla unui vas la Sulina era să nu plece din radă cu atâta grâu cu cât sosise. In afară de aceasta putea să se întâmple orice".

Această descriere este făcută şi publicată în *Of the society of Arts* în 1890 de către sir John Stokes.

Contra acestei stări, domnii Moldovei *Dimitrie Sturdza* şi *Grigore Ghica,* fac unele memorii pe cari le trimit cancelariilor europene, cari toate erau foarte îngrijate de nimicirea aproape totală a comerţului european la gurile Dunărei, din pricina totalei lăsări în părăsire a guvernului rusesc.

La 1856 congresul dela Paris a aplicat şi Dunărei tratatul dela 1815 dela Viena lărgind încă şi mai mult, principiile liberei navigaţiuni din acel tract. *Tratatul dela Paris reîntoarce principatelor unite cele trei judeţe de sud ale Basarabiei răpite la 1812* îndepărtând astfel Rusia dela riveranitatea Dunărei, ea stabileşte ca *navigaţiunea să fie liberă în mod absolut şi pe picior de absolută egalitate pentru toate statele,* atât navigaţiunea cât şi comerţul pe Dunăre. Instituieşte o comisiune riverană alcătuită din *membrii tuturor ţărilor ale căror ţărmuri sunt udate de apele Dunărei,* adecă din reprezentanţii Bavariei, Würtembergului, Austriei, Turciei şi din comisarii celor trei principate danubiene, a căror numire trebuia aprobată de Sublima Poartă. Această comisiune alcătuieşte reglementele de poziţie fluvială, le aplică, hotăreşte şi execută lucrările de făcut; fixează taxe de navigaţie egale pentru toate naţiunile.

Pe lângă aceasta constitue o a doua comisiune, alcătuită din reprezentanţii tuturor puterilor semnatare, numită comisiunea europeană a Dunărei care în curs de doi ani, trebuia să decidă şi să facă toate lucrările pentru a despotmoli dacă nu toate, cel puţin una din cele trei guri ale Dunărei. Această din urmă măsură a fost o foarte mare greşeală. Membrii congresului dela Paris nu şi-au dat seama de enormitatea greutăţei despotmolirei gurilor Dunărei. Ar fi trebuit dela început

---

zeci de dureri deodată,pe care Scripcă le-a trezit în sufletele celor condamnaţi. Soarta a făcut să răsune în inimile lor, ecoul unei hotărâri fatale. Senzibilitatea ei ultra femenină tremura ca un întins de apă, înfiorat de un zefir.

Ciprian se sculă pe la 4 şi veni în camera, unde erau Aglăiţa şi Lorel.

— Ce face băiatul? întrebă el îndurerat.

— Ce să facă, răspunse Aglăiţa. E rău. A tresărit prin somn, a ţipat.

— Tu ai dormit ceva? întrebă Ciprian.

— Vai de somnul meu, răspunse Aglăiţa, privind în jos. Ea nu se despărţi de patul lui Lorel toată ziua şi fiece clipă picura lacrimi în sufletu-i, clădind stalactitele durerei. Inima ei se mistuia ca o făclie uitată în mijlocul unui templu pustiu. Nimeni nu trecea să-i curete mucul. Amintirile îi aprindeau lumina, mistuindu-o mereu.

VII.

Scripcă eşi să se plimbe un sfert de oră să ia masa apoi şi să plece la tribunal. Fiorii necunoscutului îl tulbură mai mult ca o nedreptate. Nenorocirea sosise ca un oaspe nepoftit în casa lor, se aşeză între ei, depărtând pe mamă de copil şi pe bărbat de soţie. Fiecare se temea de tentaculele hidrei hidoase, care otrăvi corpul neprihănit al micului copil şi nu ştiu cum o putere fatală, necunoscută, tăie legătura sufletelor. Le era frică să se întrebe mai mult asupra celor, ce le ascundea ziua de mâne, când vedeau ce tristă e realitatea de astăzi. Un cuvânt le punea lacrimi în ochi, le pregătia pieptul pentru sguduirea unui plâns dureros şi de aceea preferau să fugă unul de altul, ca nişte duşmani, care îşi făcuseră rău unul altuia. Singură Aglăiţa veghea deasupra lui Lorel, cu toate că în fixitatea privirei lui bolnave, era parcă o mustrare, o dojan ce o durea. Se priveau ca doi străini. Când Lorel tresărea prin somn, întindea instinctiv braţele spre mama lui, îmbrăţişând-o. La sânul ei cald găsea parcă scăparea contra unui duşman sălbatec ce-l urmărea şi prin somn.

In aerul îmbâcsit de mirosul doctoriilor, plutea ceva din fâlfâirea unei aripi de înger şi a unei aripi de demon. Dragostea de mamă era îngerul păzitor al micului bolnav, ce se apropia, îl atingea sărutându-l şi apoi pleca, zbuciumându-se în golul odăei, care îi tăia zborul către lumile cereşti, unde avea să arate dumnezeirei ce barbară e durerea omenească. Era un înger creat din sufletul unei mame, ce se mistuia fărâmă cu fărâmă, veghind boala copilului ei, ca o jertfă adusă celui ce ne-a dat înţelegerea lucrurilor. Cât de scump plăteşte viaţa o mamă! Chinuri îngrozitoare când dă viaţă unui nou venit pe lume, grije chinuitoare pe fiece minută pentru cel ce trebuie să crească şi să înţeleagă viaţa, iar printre aceste, plânsul lui e singura mângâere, râsul şagalnic o teamă de ceeace va aduce ziua de mâine. Cât de legitimă e revolta, ce-o are o mamă în unele clipe, contra celui ce-i uită jertfa şi-i ia o dobândă aşa de mare fericirei trecătoare de-o clipă!... E prea crudă cercarea simţemintelor de mamă cu însăşi jertfa vieţei sale, când în fiece minută dovedeşte toată iubirea, mila şi resemnarea, ce inima ei poate să încapă.

Scripcă spre a uita o clipă nenorocirea ce l-a surprins şi să nu simtă biruită tăria, necesară unui bărbat spre a sprijini şi pe soţie, se plimba prin grădina de alumi şi frasini. Se întâlni cu Jean Berescu judecător la ocolul II şi-i făcu bine această întâlnire, căci putea să discute şi altceva.

— Ce faci Scripcă? îl întrebă Berescu.

— Cam rău, răspunse el. Mi s'a îmbolnăvit Lorel.

— Ce are? interveni Berescu pe un ton rece, indiferent, fiindcă nu vedea prăpastia durerei, mai ales că Scripcă o mascase prin tonul rece al politeţei, fie ca să nu se lase biruit de avalanşa gândurilor sinistre, fie spre a satisface cerinţele unei convorbiri cu un prieten, pe care eşti dator să nu-l plictiseşti cu plânsul tău cobitor.

Scripcă răspunse lui Berescu pe acelaş ton indiferent, ce semăna unui zid al lacrimilor biruitoare.

— S'a obosit probabil cu jocul. Cred că are friguri. Doctorul nu s'a pronunţat încă.

ca existenţa comisiunei danubiene să fie sau nelimitată, sau să dureze până la terminarea acestor lucrări. Din această pricină după tratatul din Paris, a avut loc asupra Dunărei, conferinţele dela 1857 şi 1858, apoi prelungirea existenţei comisiunei din an în an până la 1866, la Galaţi, când s'a prelungit existenţa ei până la 1871 (conferinţa dela Londra), când s'a prelungit până la 1883 la o altă conferinţă dela Londra, prelungindu-se apoi până la 1904 şi de atunci încoace prin prelungiri tacite la fiecare 4 ani. Fiecare din aceste prelungiri s'au acordat numai în dauna principiului tratatului din Viena şi Paris, căci de fiecare dată s'au făcut concesii când Austriei când Rusiei.

Jertfa Românilor pentru tron şi patrie.

Lista soldaţilor români din comuna **Pâcleşia** com. Solnoc-Dobâca, plecaţi pe câmpul de luptă.

Horaţiu Cocle Deac (Galiţia) mort, profesor, june
Nicolae Tămaş, (nu se ştie nimic despre el) cand. adv., june
Simion Câmpian, are 3 copii
Ilia Rus, june
Ungur Nicolae, are 1 copil
Simion Ungur, (rănit) june
Ilia Mureşian, (rănit) are 2 copii
Dumitru Bodea, are 1 copil
Ioan Chiş lui Ioan june
10 **Gavrilă Căprariu, are 2 copii**
Gavril-Gábor Chiorean, are 2 copii
Alexandru Campan, (rănit), are 2 copii
Alexandru Căprar a dăscăliţi are 1 copil
Teofil Căprar a dăscăliţi
Vasiliu Bodea lui Sándor, june
Aron Miron, are 2 copii
Ioan Butuza, are 4 copii
Ioan Nemeş a Mitrului
Simion Nemeş a Mitrului, (nu se ştie nimic de el), are 3 copii
20 **Alexandru Nemeş a Mitrului, june**
Vasile Bodea Ionaş (rănit), june
Ioan Peter are 1 copil
Nicolau Pop, june
Dumitru Mureşian, (rănit), are 2 copii
Ioan Pop I. Ştefan, june
Teodor Mureşian, (rănit), june
Ştefan Moldovan, june
Alexandru Moldovan, (bolnav în spit.), june
Ioan Chir I. Todor, june
30 **Augustin Târziu, (rănit), are 4 copii**
Ştefan Târziu, (rănit)
Gavrilă Blăjan, june
Vasile Blăjan, are 3 copii
Alexandru Szabó şi
Ioneş Szabó, (nu se ştie nimic despre el), au câte 4 copii
Ioan Mureşan I. Ioan, june
Teodor Rus, (rănit), june
Gheorghe Rus, june
Ioan Rus june
40 **Grigoraş Fante, (rănit), june**
Ioan Simion Câmpan, are 4 copii
Ioan Câmpan, june
Vasile Toth, (rănit)
Nicolau Bodea, are 4 copii
Ştefan Nemeş a Simini, june
Mihaiu Cociş, are 5 copii
Alex. Nemeş I. Simion, june
Vasile Nemeş I. Simion, june
Alexandru Bochiş
50 **Izidor Bochiş, are 2 copii**
Ioan Mureşan I. Todor, june
Petru Mureşan I. Todor, june
Nicolau Mureşian I. Simion, (rănit), 2 copii
Ilia Mureşan I. Simion, june
Ioan Rus lui Gavrilă, (rănit)
Ioan Rus lui Onuţiu, are 4 copii
Vasile Tămaş, are 2 copii
Ionuţiu Pap (rănit)
David Bodea, are 3 copii
60 **Vasile Bichiş (rănit)**
David Bodea I. Onuţ (rănit), june
Alexandru Mărginean, are 3 copii
Ioan Mărgineanu, are 3 copii
Nicolau Mărginean, june
Gavril Sándor, (rănit)
Teodor Mocan
Găvrilă Rus
Ilia Cociş, june
Ioan Morariu
70 **Vasilica Morariu**
Pavel Morariu
Găvrilă Morariu
Vasile Căprar, gros. are 2 copii
Mihaiu Mureşan, are 5 copii
Mihaiu Bodea I. Grigore
76 **Ioan Santó, are 2 copii**

Concediaţi sunt 6. In 23 Dec. 1914 au fost asentaţi 20, dintre cari 6 locuesc în alte comune.

Pe lângă opiniunile părintelui protopop **Sinu** şi părintele **A. Fodor**, eu aş insista foarte să se conscrie feciorii noştri, cum şi de altă naţionalitate din fiştecare comună, câţi sunt pe câmpul de luptă şi câţi în patrie aplicaţi la ceva oficii, cum: jandarmerie, la pază de poduri, la drumuri de fier, staţiuni, la „Crucea roşie", în cancelarii etc., căci aşa am putea afla procentul luptătorilor noştri

David Deac, preot.

Repede discuţia a trecut asupra transferării judecătorului dela ocol I la tribunal şi la posibilitatea de a fi trecut şi el la ocol I. Scăpa de oboseala plimbărilor pe la ţară, mai ales că era bolnav de ochi şi praful drumurilor, nu putea să-i facă decât rău. Vorbi despre un artist Zarr, rudă cu el, şi care câştigase faima unui imitator al oamenilor politici în gesturi, vorbă, ţinută, etc. Ii plăcea să discute despre artă, cu plăcerea unui creştin care desgroapă moaşte sfinte şi se îmbată de parfumul lucrurilor vechi. Pe când era student fusese foiletonist literar la ziarul Opinia din Iaşi şi păstra şi acum păturile ziarelor, care îi închisese comoara gândirei, menită să rămână obscură.

Vorbea acum despre necesitatea de a scri, ca despre o manie, stăpânitoare la spiritele tinere, dar care trece cu vremea. Inspiraţia lui de pe vremuri, care avea ceva din libertatea apusului, se mărginise la orizontul strâmt al unor aprecieri juridice şi la perspectiva veşnicei înaintări. (Va urma.)

Declaraţiunile d-lui Nicu Filipescu.

Reproducem din *„Ziua"* organul legaţiunei austro-ungare din Bucureşti, următoarea telegramă primită din *Budapesta:*

— Ziarul *„A Nap"*, continuând seria de interviewuri publică declaraţiile dlui *Nicu Filipescu.*

In introducere, corespondentul sus zisului ziar stabileşte, că d. Nicu Filipescu este un duşman fanatic al Austro-Ungariei.

La cele 5 întrebări puse de corespondent, d. Filipescu a răspuns scurt că, crede în victoria triplei înţelegeri, dar că nu crede cu nici un preţ că România va rămâne neutră, aceasta poate pentru că nu doreşte această neutralitate.

Relaţiile României cu Bulgaria sunt bune.

In schimbarea dela ministerul de externe austro-ungar, d. Filipescu vede o rivalizare între Austria şi Ungaria.

Referitor la Românii din Ungaria, d. Nicu Filipescu a spus următoarele:

— „Numai posedând credinţa fanatică a contelui *Tisza* poate cineva admite, că starea lucrurilor de azi, zidită pe iluziuni derizorii, va putea dăinui. De cinci ani încoace Europa este îndreptată de către principiul naţionalităţilor *spre alte căi noui. Unitatea germană, unitatea italiană, independenţa statelor balcanice abia au ajuns la prima lor etapă. Principiul este atât de puternic, încât isvoarele lui nu au putut seca încă.*

Abia au fost goniţi Turcii din Europa şi răsboiul european a şi promis noui rezultate acestui principiu.

Dacă tripla-înţelegere va ieşi învingătoare popoarele subjugate vor obţine un mare triumf dar şi în cazul când Germania va avea victoria finală principiul naţionalităţilor va înregistra un triumf".

La sfârşit d. Filipescu s'a exprimat despre Austro-Ungaria într'un ton atât de plin de ură încât reproducerea acestor declaraţiuni a fost imposibilă.

Corespondentul stabileşte la sfârşit, că faţă de atâta repulziune, trebuie să se abţină a combate.

Inmormântarea unui erou necunoscut.

Ni se scrie din **Odvoş:**

In comuna noastră Odvoş (com. Aradului) în 11 (24) Ianuarie, în o colibă părăsită dela marginea satului a fost găsit un soldat rănit. Când s'a dat peste dânsul era în agonie şi abia timp de o oră i-am mai putut privi suferinţele, căci şi-a dat sufletul. Nu se ştie pozitiv cine-i şi de unde-i, căci din cutioara ce o are fiecare soldat la brâu, lipsea adresa. S'au aflat la dânsul 2 cărticele de rugăciuni, din cari se poate conchide, că a fost un suflet curat românesc. Pe una din cărticele era scris: **„Domnului: Ioan Bortuşi în Vurpod. u. p. Vurpod."** *In portofelul său era un amulet cu fotografia sa şi a soţiei sale, ambii in costum seliştenesc.*

Comisia militară sosită la faţa locului, a constatat, că respectivul soldat a fost rănit de două gloanţe; unul i-a rupt degetul cel mic, iar altul i-a perforat capul, ceea ce i-a cauzat şi pierderea minţii — şi de unde se poate explica şi de ce eroul nostru român, a uitat de toate datorinţele sale şi şi-a ales pribegia.

Inmormântarea i-a fost frumoasă. Femeile din comună şi-au îndeplinit o datorinţă creştinească, grijindu-l şi plângându-l, ca şi pe unul de al lor.

Odihnească în pace!

Ioan Evuţian, preot.

Ce e cu împrumutul României contractat la Londra.

„Agenţia Română" publică următorul comunicat:

O telegramă venită prin telegrafia fără fir dela Lyon aduce ştirea că România ar fi contractat la Londra un împrumut nu mai mic decât de trei sute şapte zeci şi cinci de milioane de franci. Ziarele cari răspândesc aceste ştiri trag din faptul acestui împrumut şi concluziunile ce le-ar conveni.

Nu în momente de împrejurări ca acele prin cari trece astăzi Europa se pot contracta împrumuturi de sute de milioane. Dar imaginaţia celor cari aruncă ştiri senzaţionale este fecundă şi dintr'un fapt de mică importanţă poate să facă un eveniment.

Iată ce am aflat despre originea ştirei senzaţionale:

Statul român are cea mai mare parte din datoria sa publică în străinătate, deci anuităţi de plătit în monedă străină, în Germania, în Franţa, în Elveţia şi chiar în Englitera. Pentru Germania s'au putut aproviziona din vreme mărci, deoarece tot exportul făcut de mai bine de cinci luni numai pe uscat a înlesnit dobândirea de mărci. Franci au fost însă imposibil de dobândit aci, ori cât de mare preţ s'ar fi oferit pe ei. In acelaş timp însă purtătorii de cu-

poane din Franța, Elveția, Belgia, etc. și băncile ce-i reprezintau, reclamau cu îndârjire plata cupoanelor și toate numai în franci; mărci refuzau absolut. Cupoanele dela două scadențe se acumulase și reclamațiunile se măreau. In această situație *ministerrul de finanțe a emis bonurile de tezaur în monedă străină le-a propus la mai multe bănci;* unele din acestea au reușit a le plasa în străinătate, procurând astfel statului franci de care avea trebuință. Astăzi cupoanele din Franța, din Elveția și orice cupoane plătibile în franci se plătesc regulat.

Iată originea știrei senzaționale de sute de milioane. Ne mărginim deocamdată la zecimi de milioane.

Răsboiu și literatură.

Discurs rostit la comemorarea lui *Samuil Vulcan*, întemeietorul școlilor din Beinș, de *Dr. C. Pavel*.

(Sfârșit).

Cum zisei, reliefarea vieții, a dragostei și alipirei de pământul strămoșesc, așa cum la aceste înalte sentimente ne îndeamnă literatura românească, cartea de botez a neamului nostru, m'am mărginit numai la cei mai mari poeți și gânditori ai noștri. — In firul vorbirii mele pe tema aceasta, am ajuns și la ideea iluzorică a așa zisei *„L'art pour l'art", artă pentru artă.*

Deja cele dintâi creațiuni ale geniului omenesc, neperitoarele epopee ale lui Homeros, de-o parte preamăresc eroismul poporului elin, iar de altă parte ne desfășoară curățenia moravurilor și a datoriilor familiare ale acestor eroi. — Și toate aceste poetul legendar, sub care se ascunde însuș spiritul întregului neam elin, nu le cântă numai de dragul eroilor săi, ci în opera aceasta el urmărește îndemnuri și scopuri de ordin mai superior. Are în vedere înalte tendințe morale și educative, cari toate aflându-și cea mai puternică expresie în creațiunile omerice, au făcut din suspinele vagabundului poet biblia poporului elin, acelui popor, care în strâmtorile dela Thermopylai și pe șesul dela Marathon a scris cele mai superbe pagini în istoria lumii.

Și istorisirea, că Alexandru cel Mare purta necontenit cu sine într'o cutie de aur poemele omerice, ne spune un mare adevăr pedagogic.

Asta și îndeosebi poezia este isvorul celor mai puternice îndemnuri și nizuințe în viața popoarelor începând dela Tyrthaios până în ziua de azi. *In ea trăiesc și cresc toate aspirațiile unui popor.*

Ce-i drept, prin strălucirea ei, poezia tinde a fi universală, dar prin origine, ea trebuie să fie mai întâi tiparul gândirii și al simțirii unui popor. Precum cultura omenirii rezultă din cultura deosebitelor popoare, tot astfel și poezia trebuie, ca mai întâi să aibă cultul aspirațiilor, durerilor și al idealurilor unui neam, trebuie să fie adânc națională ca apoi — găsind răsunet în sbuciumările tuturor inimilor omenești, prin puterea geniului creator să poată deveni universală.

In special cultura românească are să caute în scrisul românesc nu numai valori mari, ci și suflete mari, pentrucă n'avem trebuință numai de rafinarea — sub care cele mai de multeori este de a se înțelege tocirea ori chiar tâmpirea — *gustului estetic pe nu știu ce teme exotice și decadente și simbolistice, ci mai de grabă înălțarea moravurilor de cinstirea comorilor noastre sufletești, de vreme ce un popor nu crește prin scâncetele patologice ale nevropaților, ci prin înaltele sale valori morale.*

Aceste sunt temeliile adevăratei educații și noi voim nu numai instrucție ci și educație Educație este aceea ce rămâne, când lecțiile din școală prind a se uita. Nu ne trebuiesc tineri plictisiți și saturați, ba chiar revoltați contra științei, ci trebuință avem de oameni însetați de ea, de tineri entuziasmați pe câmpul de luptă al vieții. N'avem lipsă — avem destui — numai de oameni clasificați — ci de energii fizice și spirituale, cari apoi și singuri să-și continue și să-și facă mai departe educație apucată în atmosfera curată a școalei, devenind individualități și forțe productive în rândurile neamului — se înțelege — forțe productive — muncind acolo unde poate fi mai de folos spre binele tuturora.

Căci de-ar pune Dumnezeu
P'orice om la locul său
Ar progresa mult mai iute,
Făr'ca altul să ne-ajute. **(Baraș)**

•

Părinții multora din voi, iubiți elevi, azi luptă pe câmpul de onoare pentru apărarea patriei noastre. Voi încă nu sunteți în măsură să luptați cu armele cele de fier. De aceea cu atât mai mare sârguință aveți să învățați și să vă lărgiți cunoștințele, ca într'o zi — având învățătura cea bună și minte și inimă încălzite de pildele marilor fii ai neamului nostru, de îndemnurile înălțătoare ale școalei și ale scrisului românesc, — să puteți deveni la rândul vostru, membri folositori ai neamului, ai bisericei și ai patriei noastre.

E scump pământul patriei pentrucă el poartă nu numai prețul acelora ce trăiesc pe el, ci și al acelora ce au coborît în el. Acest pământ ascunde și adăpostește în sinul său figurile mari și toată gloria trecutului nostru; — și tot acest pământ primește astăzi o parte din tăria și mândria noastră, pe care o jertfim întru apărarea lui. — Și această tărie și mândrie a noastră este atăzi ostașul român, care cu înaltele lui virtuți, este una din cele mai de seamă forțe morale și combatante ale monarhiei. Oasele regimentelor românești — precum în trecut așa și azi — albesc cele mai năstrașnice câmpuri de răsboiu lovind în dușman până la cea din urmă răsuflare. Drept ce îngrijind și luminând acest popor aducem cel mai mare serviciu patriei și înaltului tron, așa cum a făcut aceasta *Samuil Vulcan* și ceilalți binefăcători ai culturei românești. Viața popoarelor în drumul către înfiripare și desvoltare e ca și sămănătura holdelor, îi trebuiește vreme caldă și senină, dar are lipsă și de ploi de rodire.

Ploi de rodire și lărgire a vieții noastre pe toate căile luminării și ale propășirii trebuie să fie sângele vărsat acolo, unde azi cere patria noastră. Și noi credem că în chipul acesta poporul românesc cu adânci rădăcini în trecut și cu silințele de a se desvolta în viitor, vă răspunde în modul cel mai strălucit înaltei sale misiuni istorice, de-a fi avangarda și scutul culturii apusene aici la porțile nordostice.

Răsboiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — Dela cartierul principal se anunță: In Beschizii orientali am respins noile atacuri foarte vehemente ale Rușilor, cari s'au continuat și noaptea. Dușmanului i-am cauzat mari pierderi.

In partea de mijloc a munților pădurosi luptele iau un curs favorabil. Trupele aliate, cari au ocupat ieri dela dușman pozițiile de pe înălțimi, apărate cu îndârjire, au făcut 1000 prisonieri și au capturat mai multe mitraliere.

In Polonia și Galiția occidentală situația e neschimbată. Mai mult e liniște.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Atacurile Francezilor împotriva pozițiilor noastre dela Perthes le-am respins. In celelalte puncte ale frontului au avut loc numai lupte de artilerie.

La hotarele Prusiei orientale nu e nimic nou. Spre nord dela Vistula luptele cu artileria rusească s'au terminat cu aruncarea Rușilor îndărăpt.

Spre sud dela Vistula atacurile ce le-am făcut spre ost dela Bolimow au avut ca rezultat cucerirea localității Huclin. Pentru Wolla Sckidloviecka lupta continuă.

Dela prima Februarie până acum am făcut azi peste 4000 prisonieri și am capturat 6 mitriliere.

Atacurile Rușilor făcute noapte împotriva pozițiunilor noastre de lângă Bzura, le-am respins.

Noua ofensivă rusească în Prusia orientală.

Amsterdam. — Ziarelor din loc li se anunță din Petrograd: Ofensiva rusească se desfășoară repede. In Prusia orientală forțele rusești execută mari mișcări de aripi, pentru ca să învăluie aripa stângă a Germanilor. Fiind pozițiile germane la Mazuri prea întărite, ofensiva rusească se îndreaptă înspre Tilsit. In acelaș timp Rușii îi strâmtoresc pe Germani la Insterberg și le amenință serios la Pirkallen aripa stângă.

Genf. — Sosind generalul Pau în Rusia, Rușii vor căuta acum să împlinească dorința aliaților și vor trimite pe câmpul de luptă din Polonia rusească forțe mai mari. Știrile din sursă demnă de toată încrederea, spun că Rușii își retrag trupele din Galiția și Bucovina, iar din comunicatele germane reiese că în acelaș timp în Prusia orientală se poate constata o activitate a trupelor rusești.

Anglia comandă submarine.

Berlin. — „Tägliche Runschau" e informat din America că guvernul englez a comandat în America o escadră întreagă de submarine.

„Germania Herold" din Montreal scrie despre aceste comande: „Canadian Vickers Company" din Montreal a primit comande dela guvernul englez pentru construirea a 20 submarine după planurile elaborate de inginerii marinei engleze. In fabrica din Montreal se lucră deja la 10 submarine de aceste.

Baza de operațiune a submarinelor germane.

Roma. — Englezii doresc să micșoreze succesul submarinelor germane, acuzându-i cu trădare pe Irlandezi. Ei răspândesc știrea fantastică, că submarinele germane au un loc ascuns pe țărmurul Irlandei, de care se folosesc ca bază de operațiune, iar marii propietari irlandezi i-ar ajuta în acest scop pe Germani. Din cauza aceasta amiralitatea engleză supraveghiază foarte rigoros țărmurul irlandez.

Ofensiva armatei austro-ungare.

Berlin. — Corespondentul de răsboiu al ziarului „Vossische Zeitung" scrie: Dacă vom asuma toate evenimentele, avem în față tabloul ofensivei generale a armatelor austro-ungare împotriva aripei din stânga a armatei principale rusești. Aceasta ofensivă a fost până acum cu succes în deplină măsură și avem deplină speranță, că și viitoarele operațiuni vor aduce numai succese armatelor aliate. Cu cât e mai greu pe câmpul de răsboiu din Galiția occidentală atacul frontal împotriva pozițiilor întărite ale Rușilor, cu atât mai mult trebuie să prețuim și acest pas ofensiv al aliaților.

Budapesta. — Corespondenții de răsboiu anunță: Ofensiva noastră progresează. In tot locul unde dușmanul încearcă o contraofensivă, îl înfrângem. Cooperând cu aliatul nostru am împins îndărăt aripa stângă a Rușilor și am făcut mereu prisonieri. Prisonierii spun că guvernatorul rusesc din Lemberg își pachetează lucrurile și se vede că în Martie câmpul de luptă va fi transpus iarăș pe pământ rusesc.

Ofensiva pentru eliberarea Przemyslului.

Berlin. — „Berliner Tageblatt" anunță din Petrograd: Trupele austro-ungare își îndreaptă toată atențiunea spre Przemysl. Pozițiile lor ce se găsesc spre sud de cetate și excelentele lor trenuri strategice le va sprijini în chip deosebit ofensiva.

București. — „Journal des Balcans" scrie despre asediarea Przemyslului: Rușii văzând că nu pot avea succes au strâns și mai mult cercul în jurul cetății asediate. Asediații sunt însă adevărați eroi și martiri. Frigul e la 29 grade sub nulă și soldații suferă foarte mult din cauza gerului. Aeroplanele mențin încă legături între Przemysl și Cracovia. Toți admiră curajul ofițerilor piloți.

Succesul ofensivei noastre în Carpați.

Ungvár. — Spre apus dela Lupkow luptele continuă fără întrerupere. Rușii încearcă să contracareze înfrângerile din urmă, prin atacuri îndreptate împotriva pasului Ducla. Trupele noastre au întărit trecătorile ce duc din Galiția în comitatul Zemplén. Rușii lasă pe câmpul de luptă un număr enorm de răniți, morți și prisonieri. Artileria germană sprijinește cu efect activitatea trupelor noastre.

Rușii au evacuat Colomea.

Viena. — Ofensiva trupelor austro-ungare progresează cu succes în Carpați. Ungaria am eliberat-o deplin de dușmani, iar toate înălțimile din Galiția sunt în posesiunea noastră. Rușii au evacuat Colomea, Nadworna și Sanok. Funcționarii austrieci ai acestor orașe au fost provocați să stea gata pentru ca să-și reocupe posturile.

Apărarea Carpaţilor din voinţa guvernului ungar.

Milano. — Lui „Corriere della Sera" i se telegrafiază din Petrograd: Ofensiva trupelor austro-ungare ia proporţii tot mai mari cu forte însemnate, iar frontul se lungeşte tot mai mult. Se pare, că la această ofensivă iau parte toate corpurile de armată ungare, observându-se aceste mişcări chiar şi la armata, care până acum era în expectativă. Se afirmă că austriecii au primit întăriri însemnate. Scopul acestor operaţiuni ar fi după cum se crede aci — formarea unei linii puternice de defensivă în faţa Carpaţilor şi în poziţiile, ce le ocupă în Carpaţi, aşa că Rusilor să li se pună în faţă un zid puternic, peste care să nu poată trece. In hotărârea aceasta a comandamentului armatei austro-ungare se crede, că se validitează voinţa guvernului ungar, care voieste să apere integritatea teritorului ungar.

Deschiderea consiliului imperial rus.

Petrograd. — Preşedintele consiliului de miniştri rus inaugurând Duminecă sesiunea consiliului imperiului a pronunţat următorul discurs:

„Conform ordonanţei imperiale, consiliul a fost convocat după şase luni de vacanţă. Astăzi consiliul îşi începe lucrările în mijlocul ecourilor şi furtunilor răsboiului; într'un asemenea moment alocuţiunea mea va fi scurtă, deoarece o astfel de vreme cere acte, iar nu cuvinte. Cu credinţă nemărginită în provenienţa divină, care a binecuvântat iniţiativa suveranului nostru, cu încredere profundă în direcţiunea augustului generalisim pus prin voinţa suverană în capul armatelor ruse; cu speranţa nestrămutată în valoarea încercată a trupelor noastre victoriase; cu gratitudine recunoscători pentru meritele aliaţilor noştri, aşteptăm în linişte şi siguranţă sfârşitul răsboiului celui mare pentru justa noastră cauză, luptă pe care n'am început-o (?) şi mai puţin am primit-o.

Salutându-vă cu ocaziunea inaugurării lucrărilor dv. ordinare, îmi permit a exprima siguranţa că munca dv. va fi pătrunsă de conştiinţa şi de însemnătatea excepţională a împrejurărilor actuale şi că vă veţi lăsa a fi călăuziţi de acelaş avânt patriotic ce consiliul imperiului a manifestat acum şase luni".

Preşedintele consiliului imperiului d. *Galubott*, a pronunţat un discurs în care a zis:

„Consiliul îşi reia lucrările în mijlocul unui răsboiu în care Rusia a fost târîtă de imperiul vecin, răsboiu măreţ, care cere punerea în joc a tuturor resurselor acestei ţări, care în strânsă unire cu suveranul iubit, este gata pentru toate jertfele necesare pentru menţinerea onoarei, demnităţii şi integrităţii Rusiei".

Preşedintele a zis mai în urmă:

„In silinţele sale de a tăia din rădăcină ameninţările permanente ale păcii din partea imperiilor Europei centrale, Rusia nu este izolată, ci luptă în deplin acord cu alte mari puteri. Glorie şi cinste vitezelor şi glorioaselor armate şi flote aliate! Preşedintele a adus apoi omagii artei generalisimului mare duce, silinţelor viguroase ale glorioasei armate ruse, îngrijirilor neobosite date răniţilor de împărătesele auguste şi de fiicele ţarului, marile ducese, şi a sfârşit zicând: Consiliul imperiului este însufleţit de credinţa nestrămutată în puterea Rusiei şi exprimă împăratului înainte de reînceperea lucrărilor devotamentul său".

Atitudinea României.

Bucureşti. — Ziarul „*Seara*" publică un articol în care scrie între altele următoarele:

„România, ca toate statele mici cari n'au fost silite să intre vrând nevrând în cel mai sălbatec măcel care a însângerat vre-odată omenirea, a rămas neutră privind îngrijată spre graniţele sale dincolo de cari se aud bubuituri de tun şi pârâit de gloanţe.

Neapărat că faţă de proporţiile îngrozitoare pe cari le-a luat acest răsboiu, *guvernul a făcut tot ce i-a stat prin putinţă ca evenimentele, ori cât de neprevăzute ar fi, să nu ne surprindă nepregătiţi.*

S'au complectat lipsurile armatei, s'au luat întinse măsuri militare, s'a căutat să se asigure existenţa familiilor acelora ce ar fi chemaţi pe câmpul de luptă în caz de răsboiu.

Sunt acestea măsuri impuse de împrejurările tragice prin cari trece astăzi întreaga omenire şi *ar fi fost criminal guvernul care nu le-ar fi luat.*

Totuş *asta nu înseamnă că vom merge la răsboiu,* că ne vom arunca *singuri* în baia de sânge în care se bălăcănesc acum atâtea popoare. *Păstrăm neutralitatea atâta vreme cât nu vom fi provocaţi* şi deocamdată nimeni nu ne provoacă".

O nouă propunere a Papei.

Milano. — Papa a făcut o nouă propunere capilor statelor beligerante privitoare la schimbul prisonierilor civili: femei, copii şi bărbaţi trecuţi peste 50 de ani. Germania şi monarhia afirmativ au aderat la această propunere.

Anglia va continua răsboiul şi singură.

Londra. — Lord Churcill a declarat în faţa ziariştilor, că Anglia va continua răsboiul până când Germania, nu se va preda ca învinsă. Chiar, dacă Franţa s'ar hotărî să termine răsboiul, Anglia îl va purta mai departe şi singură.

Stare de asediu în Lemberg.

Petrograd. — Guvernatorul din Lemberg a decretat starea de asediu în oraş. Toţi banii publici au fost duşi din oraş.

Redeschiderea transportului de mărfuri în Bulgaria prin România.

Viena. — In baza informaţiunilor câştigate din cercurile reprezentanţilor diplomatici ai statelor balcanice la Viena, tratativele pornite între România şi Bulgaria în scopul uşorării circulaţiei de trenuri pentru mărfuri între cele două state, adecă transportarea de mărfuri destinate Bulgariei prin România, au dus la rezultatul dorit. Din cauza îmbulzelii pe căile ferate române, mărfurile trimise din Austro-Ungaria sau Germania în Bulgaria n'au mai putut fi transportate prin România. Guvernul bulgar a încercat să primească aceste mărfuri pe Dunăre, dar şi aci a întimpinat pierderi mari.

In baza înţelegerii acum încheiate între România şi Bulgaria, căile ferate române vor tansporta toate mărfurile destinate pentru Bulgaria.

Imprumut german pentru Bulgaria.

Sofia. — Tratativele urmate din însărcinarea guvernului bulgar, de către directorul băncii otomane din Sofia Dr. Stoianow cu consorţiul băncilor germane, condus de Disconte Gesellschaft din Berlin, au avut ca rezultat, că consorţiul a pus la dispoziţia Bulgariei un împrumut de 75 milioane mărci în aur, iar peste 3 luni încă alte 75 milioane şi aceste adecă în rate de 10 milioane tot la 2 săptămâni. Imprumutul a fost acordat Bulgariei cu interese în total de 7 şi jumătate procente.

Insemnătatea pregătirilor militare a României.

Sofia. — *D.* Tonceff, *ministru de comerţ al Bulgariei întâlnind la Rusciuc pe d.* Radeff, *ministru bulgar în Bucureşti, acesta i-a comunicat că e neadevărată ştirea că România s'ar afla în pragul de a intra în răsboiu. Mobilizare generală nici nu s'a făcut. E vorba numai, după explicaţiile oficiale române, că după ce geograficeşte România este situată în centrul furtunelor europene, să fie pregătită milităreşte, nu cumva evenimentele să-i aducă vre-o surpriză.*

D. Arion în Rusia.

Petrograd. — *D.* Arion, *fost ministru român a sosit în capitala Rusiei.*

INFORMAŢIUNI.

Arad, 4 Februarie 1915.

Lagările de aeroplane.

— Cum se pregătesc cercetările aeriene. —

Un lagăr de aeroplane se compune dintr'un număr de corturi aşezate unul lângă altul. Un asemenea parc de aeroplane e provăzut cu toate cele necesare până în cele mai mici amănunte, dela aparat şi atelierul de sburat, până la legătura telefonică din automobilul birou.

Din cauză că aceste lagăre se strămută foarte adeseori, astfel că în câteva ceasuri trebuie să fie gata de plecare, biroul e instalat într'un omnibus având materiale de scris, telefon, rafturi cu cărţi şi acte, hărţi şi alte materiale necesare.

Două alte omnibuse servesc la transportul echipei. Intr'un cort al lagărului e depozitul de benzină şi ulei. Celelalte corturi sunt destinate aparatelor de sburat.

Afară de acestea fiecare lagăr mai are o staţiune meteorologică. Arta răsboiului modern, care a ştiut să pue şi aerul în serviciul ei, atârnă acum cu mult mai mult de starea atmosferică.

Aviatorul şi aeronautul, care vrea să întreprindă un sbor de recunoaştere, trebuie să ştie mai dinainte la ce tărie a vântului şi la ce direcţie a curentelor atmosferice trebuie să se aştepte. Căci de aceasta nu depinde numai rezultatul sborului, ci şi siguranţa dirigeabilului, care e o armă preţioasă şi de aceea nu trebuie expus în zadar.

In acest scop fiecare e înzestrat cu staţiuni meteorologice de câmp, compuse dintr'un automobil cu instrumentele necesare, fiind condus de un meteorolog şi câteva ajutoare. Cel mai însemnat instrument e „pilotbalonul".

El serveşte la cercetarea stărei atmosferice la înălţimi mari. Se compune dintr'un balon de gumă umplut cu hidrogen. Pentru umflarea acestula fiecare staţiune are tuburi de oţel cu hidrogen comprimat.

De acest balonaş sunt atârnate instrumente cu apanate automate de înregistrare, care cântăresc în total cam 5 kgr. şi i se dă apoi drumul.

Aceste instrumente sunt anemograful (pentru măsurat intensitatea vântului), barograful, ibermograful şi hydrograful (pentru măsurarea umidităţii aerului).

Inălţarea e urmărită cu ajutorul unui Theodolit pentru a se putea determina direcţia vântului la diferite înălţimi.

Pilotbalonul se înalţă, în timp ce aparatele înregistrează, până când învelişul de gumă plesneşte.

Instrumentele însă, cu ajutorul unei umbrele ce se găseşte în interiorul balonului, cad liniştit pe pământ.

E de mare importanţă de a se şti direcţia şi intensitatea curentelor atmosferice, cari sunt diferite la suprafaţa pământului decât la înălţimi mari.

Aşa se întâmplă că la 1000 de metri domneşte un vânt aşa de puternic încât ar îngreula manevrarea unui Zeppelin, pe când la 600 metri curentul e potrivit. E bine să ştie aviatorul când se înalţă la ce înălţimi poate întâlni curente favorabile.

Cu ajutorul telefonului şi telegrafului de câmp rezultatele înregistrate pe instrumentele balonului sunt comunicate dela staţia meteorologică la lagărul de aviaţie şi de aici la comandamentul general, care dă apoi ordinele de recunoaşteri potrivit acestora.

„Principiul naţionalităţilor în imperiul habsburgic". Despre tema cu acest subiect a vorbit la „Cercul de studii al partidului conservator" din Bucureşti d. *Vişoiu-Cornăţeanu*, fost deputat, profesor universitar. Conferenţiarul a început prin a explica principiul naţionalităţilor din punct de vedere filosofic şi social; el este rezultatul tendinţelor de grupare a tuturor indivizilor de aceeaş naţionalitate, a tendinţelor de întregire etnică şi politică a statelor.

Austro-Ungaria, statul cu populaţia cea mai împestriţată, cu alcătuirea cea mai posibilă, va avea mult de suferit de pe urma aplicării acestui principiu, — dacă bineînţeles, ar iesi sdrobită din actualul răsboiu.

Conferinţa dlui O. Goga. *Ni se anunţă din Bucureşti: Mâne, Vineri, în 23 Ianuarie v., d.* **Octavian Goga** *va ţine o conferinţă la Ateneu. D. Goga va vorbi despre „Calvarul nostru". Conferinţa aceasta se ţine din iniţiativa „Soc. naţionale ort.", pentru venirea în ajutorul Românilor refugiaţi din ţările vecine din cauza răsboiului.*

Executarea criminalilor din Seralevo. Se anunţă din Seraievo: Ieri înainte de ameazi la orele 9 a fost executată sentinţa de moarte asu

pra criminalilor Veljko Cabrilovits, Nisko Iovanovici şi Danilo Ilici, cari au avut parte în omorârea perechei moştenitoare. Executarea criminalilor s'a petrecut fără nici un incident. Iakov Milovits şi Nedjo Kerovits, cari deasemenea au fost osândiţi la moarte prin şreang, au fost agraţiaţi schimbându-li-se pedeapsa în temniţă pe viaţă resp. 20 ani temniţă grea.

Sentinţa a fost executată asupra celor 3 criminali de călăul Seifert şi mai întâi asupra lui Cabrinovits. Criminalul înainte de a se pune sub furci s'a apropiat de preot şi sărutând crucea de trei ori, i-a zis: Du salutul meu soţiei mele şi spune-i, că am fost cu gândul la ea şi în cea din urmă clipă a vieţii mele". Punându-se sub furci criminalul a strigat: „Trăiască poporul!" Sunetul tobelor i-a înăbuşit însă cuvintele. Al doilea criminal Iovanovici a păşit sub furci tremurând. Când călăul i-a pus şreangul în grumaz a strigat şi el: „Trăiască poporul!" Ilici se arătase de tot apatic.

O reflexie la articolul dlui Dr. P. Cioban. Primim următoarele rânduri cu rugarea să le publicăm.

Băncile pot plăti dividenda fără să facă prin asta nedreptate deponenţilor. Pentrucă şi aceştia pot fără nici o piedecă să-şi ridice interesele după depuneri, cari interese li s'au capitalizat la 31 Dec 1914. Iar dividenda corăspunde intereselor; şi până când deponenţii, şi conform moratoriului, dispun, în parte, asupra depunerilor, — acţionarii niciodată nu se pot atinge de capitalul acţionarilor, şi asta tocmai în favorul deponenţilor. — Dr. Andreiu Pop, advocat.

Tifosul în Bucureşti. Cetim în „Steagul". „In Bucureşti s'au mai descoperit încă noui cazuri de tifos exantematic. Faptul e de o extremă gravitate, dat fiindcă tifosul exantematic este socotit din punctul de vedere al contagiunei şi al mortalităţei ca cea mai primejdioasă boală după ciumă.

Mijloacele medicale de luptă impotriva boalei odată declarate, — aproape nu există; nu există deasemenea nici un vaccin pentru prevenirea ei, — micro-organismul care o produce nefiind încă cunoscut.

Cele 9 cazuri noui ne îndreptăţesc să ne alarmăm cu atât mai mult, cu cât este lucru constatat că majoritatea Bulgarilor-macedoneni cari ne-au adus această boală, s'au adăpostit pela brutării, simigerii sau bragagerii.

Consiliul de igienă al Capitalei convocat cu toată graba necesară de d. Dr. Skupiewsky, s'a întrunit şi a discutat timp de 3 ore măsurile sanitare ce trebuesc luate pentru a se evita izbucnirea unei epidemii.

Ca încheiere a deliberărilor sale consiliul de igienă a hotărât următoarele:

a) Toţi bolnavii găsiţi să fie izolaţi la spitalul Colentina.

b) Toţi contacţii să fie trimeşi la barăcile de izolare dela Zerlenti şi supuşi unor foarte de aproape îngrijiri din punctul de vedere al curăţeniei corporale; să fie lăsaţi apoi liberi, dar sub observaţie medicală.

c) Toate localurile unde se vor găsi bolnavi, sau acele în cari au locuit mai înainte bolnavii, vor fi supuse desinfecţiunei, şi, de va fi nevoie, vor fi închise pentru câtva timp.

d) Se va căuta să se dea de urma tuturor prisonierilor de răsboiu, cedaţi de Austro-Ungaria, Bulgariei, cari s'ar afla încă la noi în ţară, spre a se putea lua faţă de toţi măsurile de supraveghere sanitară necesare.

e) Se va cere direcţiei generale sanitare să impună un control la frontieră asupra străinilor cari vin din regiuni contaminate de epidemii cu caracter grav.

f) Se va căuta să se cunoască statornicirea dezertorilor şi a refugiaţilor cari vin la noi în ţară, spre a se putea exercita şi asupra acestora controlul sanitar necesar.

Prin măsurile de mai sus însă populaţia nu e degajată de concursul ce-l datoreşte autorităţei, pentru descoperirea cazurilor de boală sau preîntâmpinarea lor, precum şi a aflărei actualelor locuinţe a bulgarilor macedoneni, de cari e vorba.

Denunţurile se pot face fie prin telefon, fie prin scris — la nevoe chiar nesemnat — la primăria Capitalei sau la medicii comunali".

Ştiri din România. In actuala sesiune a Curţii cu juri din Bucureşti se va judeca procesul atentatorului turc care a atentat, la Bucureşti, la viaţa fraţilor *Buxton*. Atentatorul va fi apărat de către d-nii *I. Peretz* prof. universitar, de d. *C. Disescu* şi *R. D. Rosetti*.

— La Ateneul din Bucureşti va avea loc, în seara de 31 Ianuarie, o *„Seară Eminesciană"* pusă sub patronajul d-lui *V. G. Morţun* şi cu concursul mai multor artişti şi literaţi.

Reţeta ce se va realiza pe urma acestei serate va servi fondului necesar pentru ridicarea unei statui la Iaşi lui Mihail Eminescu.

— Producţiunea petrolului brut în România în Decemvrie 1914 se cifrează dup ădatele oficiale, la aproape 181 mii tone. Cu alte cuvinte această producţiune e mai mare cu 33 mii tone faţă de producţiunea din Noemvrie acelaş an.

Cu ce se ocupă Edison? Cu multe. Aşa a declarat la congresul electricianilor din Filadelfia, că în prezent îl interesează mai mult chestiunea de a face ca aripele aeroplanului să se mişte ca acele ale pasărilor, dar nu încet, ci extraordinar de repede, să se înalţe şi să se lase de pildă de două sute de ori pe minut. Speră apoi să deţină o mare energie electrică din... carbon şi perfecţionează cinematograful făcându-l şi ieftin, aşa ca să nu coste fiecare film decât numai câţiva bani.

† Damaschin Cosma, învăţător gr. or. rom. penzionat, tatăl dlui advocat Dr. Aurel Cosma din Timişoara, a încetat din viaţă în 22 Ian. n. în etate de 70 ani, şi a fost înmormântat, după ritul gr. or. rom., în 24 Ian. n. din biserica gr. or. rom. din Timişoara-Fabric, în cimiterul din strada Buziaşului. Odihnească în pace!

Coroane eterne. Neconsolata doamnă **Ileana Dr. Vasinca n. Stroia,** soţie de advocat din Pui în loc de cunună peritoare pe cosciugul iubitului ei socru **Ioan Vasinca,** fost proprietar în Micloşlaca şi întru vecinica lui pomenire, dăruieşte 10 cor la „Fondul iubilar Nicolae Cristea pentru monumentele bărbaţilor binemeritaţi ai meseriaşilor". Pentru prinos, dorind mângâiere celor îndureraţi, exprimă sincere mulţumite, în numele „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu, prezidentul ei Vic. Tordăşianu.

Convocare. „I-a Reuniune de înmormântare din Maieri îşi va ţinea a VII-a adunare generală în ziua de 12 Februarie la orele 3 d. a. în sala şcoalei conf. gr. cat. din loc. In cazul când membrii nu s'ar prezenta în număr corespunzător, şedinţa se va ţinea după 8 zile, fără alt convocător pe lângă următorul ordin de zi: Raportul despre activitatea reuniunei. Supracenzurarea raţiocinului. Desbaterea plângerilor date în contra comitetului. Modificarea statutelor. Reconstruirea biroului. Eventuale propuneri.

Călători persani prin Iaşi. Zilele trecute au trecut prin Iaşi, plecând spre Rusia, Mula Mahomet, şeicul din Bukhara, împreună cu numeroşi persani, între cari se aflau însoţiţi de Iosamudino Hogea, Mula Bazarof, Abdul Alim Kirhor, Abdul Sador Mîrza, Ahmed Skarkribof, Burile Miazuk, preoţi mahomedani. In afară de aceste personagii, şeicul Mahomed mai era însoţit de 25 servitori. Călătorii în frunte cu bătrânul Şeic s'au oprit câtva timp prin oraş, până la plecarea trenului de Ungheni. Şeicul a declarat că ţinta călătoriei este Mecca.

D. N. Batzaria se va stabili în România. Aflăm, că fostul ministru turc, d. **N. Batzaria,** şi-a dat demisia din demnitatea de senator otoman şi a venit în Bucureşti, unde are intenţia de a se stabili. D. Bâtzaria, care este Român macedonean, s'a hotărât să ceară recunoaşterea calităţei de cetăţean român.

„Scumpe domnule rege". De ziua sa onomastică, regele Albert al Belgiei. a primit dela o fetiţă franceză de 8 ani, următoarea scrisoare:

— „Scumpe domnule rege, îţi urez ani mulţi şi-ţi trimet un trifoi cu patru foi, pe care l'am căutat în grădina bunicei. Ştiu că ai fost năcăjit şi de aceea vreau ca trifoiul meu să-ţi aducă noroc, dtale şi scumpei dtale familii. Mama mi-a spus că dta şi doamna regină aţi fost foarte curajoşi, şi de aceea vă admir şi vă iubesc mult. Tare aşi voi să fii regele nostru al Franţei. Să trăiţi la mulţi ani dimpreună cu dna regină, căreia îi sărută mâna

Suzy".

Ultima oră.

GERMANIA ŞI AUSTRO-UNGARIA SUPRAVEGHIAZĂ ATITUDINEA ROMÂNIEI.

Roma. — **Un personaj din legaţiunea română din localitate, fiind interviewat, a declarat că nu se confirmă svonul privitor la o pretinsă protestare diplomatică ce Germania ar fi făcut-o la Bucureşti.**

Principele Hohenlohe a fost însărcinat cu o misiune nu la Bucureşti, ci la Constantinopol, unde s'a şi dus trecând prin Bucureşti.

Nu e mai puţin adevărat însă că oamenii politici din Viena şi Berlin au ochii aţintiţi asupra Românilor cari, cu toate că nu doresc răsboiu pentru răsboiu, au luat măsuri de apărare spre a putea face faţă la ori ce surpriză.

D. TACHE IONESCU LA ROMA.

Bucureşti. — *D.* **Tache Ionescu,** *a plecat la Roma. Scopul călătoriei dsale se aduce în legătură cu răsboiul actual.*

REZULTATUL MISIUNEI DLUI GHENADIEFF LA ROMA.

Roma. — *Ziarele „Corriere della Sera" şi „Giornale d'Italia" asigură că misiunea dlui Ghenadieff nu şi-a atins scopul său. Astfel, în ceea ce priveşte chestia cu Serbia şi Grecia, guvernul italian n'ar putea face nimica astăzi, pentru a hotărî aceste două state să facă concesiuni teritoriale Bulgariei.*

IN JURUL INTERVIEWULUI DLUI AL MARGHILOMAN DAT ZIARULUI „A NAP".

Bucureşti. — *Ziarul* **„Steagul"** *este autorizat să publice următorul comunicat:*

„Dimineaţa" *comentează un interview pe care şeful partidului conservator l'ar fi dat corespondentului ziarului „A Nap" din Budapesta.* **D. Marghiloman n'a dat şi n'a autorizat nici un interview.** *Dsa a avut doar o conversaţie privată al cărei senz nu corespunde de loc cu textul publicat de „Dimineaţa" şi pe care, de altfel, nici nu avem mijlocul de a-l controla.*

POŞTA ADMINISTRAŢIEI.

Vasile Cluta, Săulesti. Abonamentul Dv. a expirat în 1 Febr. a. c.

Simion Popu preot, Moci. Calendarul Vi s'a trimis cu data de 4 Ianuarie 1915.

Jica Anghel, Becicherecul-mic. Am primit 4.80 cor. în abonament până la 31 Martie 1915.

Cornel Bodea, Dud. Am primit 20 cor. în abonament până la 31 Mai 1915.

Pavel Ivan, Vârşeţ. Am primit 7 cor în abonament până la 31 Martie 1915.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

Convocator

la adunarea generală ordinară a Reuniunei I-e de înmormântare a locuitorilor români gr.-or. din oraşul Besztercze, care se va ţine la 14 Februarie st. n. a. c. iar la caz de neprezentare a membrilor Reuniunei în număr complect, conform §-ului 27 din statute, fără privire la numărul membrilor — la 21 Februarie st. n. a. c. la orele ½ 11 a. m. în capela română gr.-or. din loc, cu următorul program:

1. Deschiderea adunărei generale prin preşedinte.
2. Raportul secretarului despre activitatea Reuniunei în anul expirat.
3. Raportul cassarului, despre starea cassei şi raportul comisiunei cenzuratoare.
4. Reorganizarea consiliului direcţiunei conform §-ului 31 din statute.
5. Propuneri şi interpelări.
6. Inchiderea adunărei generale.

Besztercze la 31 Decemvrie 1914.

Pentru consiliul direcţiunei:

Dr. V. Pahone,
advocat, directorul Reuniunei.

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN UNGARIA ŞI TRANSILVANIA

„CONCORDIA"

TELEFON NR. 750.

SOCIETATE PE ACŢIUNI.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 1|a.

TELEFON NR. 750.

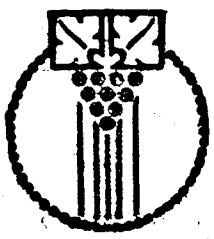

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne maşini din străinătate şi patria ca: maşini de cules, maşini de tipar, maşini de tăiat şi maşini de vărsat clişeie, precum şi cu cele mai moderne litere, primeşte spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru bănci şi societăţi, precum şi tipărituri advocaţiale, învitări de logodnă, cununie şi pentru petreceri. Anunţuri funebrale se execută cu cea mai mare urgenţă. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branşe dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare promptă.

Preţuri moderate.

Jám járási takarékpénztár részvénytársaság.
Cassa de păstrare cercuală din Jam soc. pe acţii.

Meghivó.

A „Jám járási takarékpénztár részvénytársaság" t részvényesei ezennel tisztelettel meghivatnak az **1915. évi február hó 17-én délelőtt 8 órakor Jámban**, az intézet hivatalhelyiségében megtartandó:

III. évi rendes közgyülésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1914. üzletévről.
2. Az 1914. évi zárszámadások bemutatása, a mérleg megállapitása, a nyereség felosztása illetve hováforditása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. A felügyelőbizottsági tagok megválasztása 3 évre.
4. Két tag megválasztása a jegyzőkönyv hitelesitése végett.

Jám, 1915. évi február hó 2-án.

Az igazgatóság.

Jegyzet. 12. §. A társaság közgyűlésein csak is azon részvényesek birnak szavazatjogosultsággal, kik részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt vagy a társaság pénztáránál Jámon, vagy az oraviczai kereskedelmi és iparbank pénztáránál Oraviczabányán a közgyűlés előtt három nappal letétbe helyezték és ennek megtörténtét a közgyűlés igazoló bizottsága előtt kellően igazolják.

Convocare.

Onoraţii Domni acţionari ai „Cassei de păstrare cercuală din Jam societate pe acţii" prin aceasta se învită cu toată stima la a

III. adunare generală ordinară,

care se va ţinea în **17 Februarie 1915 la orele 8 a. m. în Iam**, în cancelaria institutului.

OBIECTE:

1. Referirea direcţiunei şi inspecţiunei despre anul 1914.
2. Referirea socoţilor despre anul 1914, staverirea bilanţului, hotărîre referitor la împărţirea venitului curat şi darea absolutorului.
3. Alegerea membrilor în inspecţiune pe 3 ani.
4. Alegerea a doi membri pentru subscrierea protocolului.

Jám, la 2 Februarie 1915.

Direcţiunea.

Observare. §. 12. La adunarea generală numai acel acţionar are drept de votare şi de a lua parte carele şi-a depus acţiunele şi cupoanele ori la cassa institutului în Iam, ori la »Kereskedelmi és Iparbank« în Oraviţa ceeace cu ocaziunea adunărei generale trebue să adeverească.

Mérleg számla 1914 évről. — Contul Bilanţ pe anul 1914.

Vagyon—Activa

F. szám N. curent	Számlák — Conti	Összeg Suma	
1	Pénz készlet — Cassa	4401	14
2	Váltók — Cambii	172399	—
3	Jelzálog kölcsönök — Credite hipotecare	13100	-
4	Ingatlan — Realităţi	1027	—
5	Leltár — Mobiliar	1158	—
6	Alapitási költségek — Spese de fondare	200	—
7	Adósok — Debitori	4430	80
		196715	94

Teher—Pasiva

F. szám N. curent	Szamlák — Conti	Összeg Suma	
1	Részvénytőke — Capital	60000	—
2	Tartalékalap — Fond de rezervă	7692	83
3	Betétek — Depuneri	23747	14
4	Visszleszámitolás — Reescompt	97522	—
5	Hitelezők — Creditori	2382	71
6	Nyereség — Profit	5371	26
		196715	94

Veszteség és nyereség számla — Contul Perdere şi Profit

Kiadások—Eşite

F. szám N. curent	Számlák — Conti	Összeg Suma	
1	Betét kamatok — Interese la depuneri	1340	72
2	5% betétkamatadó — 5% dare după interese	67	43
3	10% leirás a leltárból — 10% descriere din mobilar	128	-
4	1/5% leirás az alap. költségekből — 1/5% descriere din spesele de fondare	77	—
5	Visszleszámitolási kamatok — Int. la reescompt	7417	20
6	Fizetések — Salare	2400	—
7	Házbér — Chirie	450	—
8	Adó — Dare	1011	20
9	Költségek — Spese	875	18
10	Nyereség — Profit	5371	26
		19137	99

Bevételek—Intrate

F. szám N. curent	Számlák — Conti	Összeg Suma	
1	Váltókamatok — Interese cambiale	17503	08
2	Jelzálogk. kamatok — Interese hipotecare	1634	91
		19137	99

Jám, 1914. deczember hó 31-én. — *Iam*, la 31 Decemvrie 1914.

Miclea Jivan s. k.
könyvelő — comptabil.

AZ IGAZGATÓSÁG — DIRECŢIUNEA.

Iosif Pup s. k. **Victor Lapadat** s. k. **Svetozar Stojanov** s. k. **Fűzesi József** s. k. **Gargulak** s. k.

Alolirottak jelen számlákat megvizsgáltuk és teljes rendben találtuk. — Subsemnaţii am controlat conturile prezinte şi le-am aflat în deplină ordine.

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG. — INSPECŢIUNEA.

Szabó Alajos s. k. **Dán Jeremiás** s. k. **Filip Adam** s. k. **Ion Ciuciu** s. k. **Kratochwill József** s. k. **Dehelean Gyula** s. k.

Tiparul tipografiei „Concordia" societate pe acţii în Arad. — Editor responsabil: prof. VASILE STOICA.